

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-11-18

Diarienummer N609-0798/21

Handläggare

Anna-Carin Öhman

Telefon:

E-post: fornamn.efternamn@grundskola.goteborg.se

Redovisning med anledning av föreläggande efter riktad tillsyn av grundskolan i Göteborgs Stad, Skolinspektionens dnr 2021:611

Förslag till beslut

Grundskolenämnden översänder redovisningen till Skolinspektionen.

Sammanfattning

Skolinspektionen har i april 2021 genomfört tillsyn i Göteborgs Stad med inriktning mot att granska om huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa och studiehandledning på modersmålet samt om huvudmannen ser till att rektorerna tar ansvar för att en bedömning av nyanlända elevers kunskaper skyndsamt görs och att resultatet av bedömningen beaktas vid planeringen och genomförandet av elevens undervisning. Skolinspektionen konstaterar efter tillsynen att Göteborgs Stad inte uppfyller författningskraven avseende att huvudmannen ser till att det vid grundskoleenheterna erbjuds studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det.

Den genomlysning som gjorts i oktober 2021 visar att cirka 1150 elever i Göteborgs Stad har behov av studiehandledning, av dessa fick 260 elever inte sina behov tillgodosedda vid avstämningstillfället. En förklaring är att beställning av studiehandledning precis var gjord och att den inte hade påbörjats än men också att behovet av studiehandledning gäller ett språk där det är svårt att rekrytera lärare.

Uppföljningar som gjorts av mottagningsenheten för nyanlända elever visar att förankringen av arbetet både på skolenhets- och förvaltningsnivå är viktig för att säkra att alla elever får studiehandledning enligt sina behov. Det fortsatta arbetet kommer att fokusera på kompetensutveckling, ökat samarbete med Språkcentrum samt utarbetande av en anvisning för studiehandledning.

Samverkan

Information i FSG den 29 november.

Bilagor

1. Rapport - Uppföljning av studiehandledning, vårterminen 2021
2. Bildspel - Uppföljning av studiehandledning

Ärendet

Skolinspektionen begär redovisning från Göteborgs Stad med anledning av ett föreläggande efter riktad tillsyn av Göteborgs Stads ansvar för grundskolan. Svaret ska vara Skolinspektionen tillhanda senast den 21 december 2021.

Beskrivning av ärendet

Skolinspektionen har i april 2021 genomfört tillsyn i Göteborgs Stad med inriktning mot att granska om huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa och studiehundledning på modersmålet samt om huvudmannen ser till att rektorerna tar ansvar för att en bedömning av nyanlända elevers kunskaper skyndsamt görs och att resultatet av bedömningen beaktas vid planeringen och genomförandet av elevens undervisning.

Skolinspektionen konstaterar efter tillsynen att Göteborgs Stad inte uppfyller författningskraven avseende att huvudmannen ser till att det vid grundskoleenheterna erbjuds studiehundledning på modersmålet till de elever som behöver det. (5 kap. 4 § skolförordningen)

Åtgärder

- *Se till att de elever som bedömts vara i behov av studiehundledning på modersmålet ges sådan studiehundledning utifrån elevernas behov. (5 kap. 4 § skolförordningen (2011:185)).*

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs Stad att vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister samt skriftligen redovisa dessa till Skolinspektionen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

- *Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass och grundskola, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande och för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen)*
- *Huvudmannen ser till att rektorn tar ansvar för att en bedömning av nyanlända elevers kunskaper skyndsamt görs och att resultatet av bedömningen beaktas vid planeringen och genomförandet av elevens undervisning. (3 kap. 12 c-d §§ skollagen)*

Göteborgs Stads yttrande

Skolinspektionens granskning visar att det finns brister gällande elevernas tillgång till studiehundledning på modersmålet som motsvarar elevernas behov.

Studiehundledning kan beställas från Göteborgs Stads Språkcentrum eller anordnas av respektive skola. Språkcentrum är en enhet som ger modersmålsstöd, modersmålsundervisning och studiehundledning åt ungefär 14 000 barn och elever från förskola till gymnasium i hela Göteborg och i kranskommunerna.

För att få en aktuell nulägesbild skickades en enkät ut till alla grundskolor i Göteborgs Stad i mitten av oktober 2021. Enkäten ställde följande frågor:

- Är eleven i behov av studiehandledning?
- Elevens modersmål
- Elevens studiehandledningsspråk
- Hur många timmar i veckan får eleven studiehandledning?
- Köps studiehandledningen in externt eller organiseras den i egen regi?
- Blir elevens behov av studiehandledning tillgodosett med den insats man ger?

103 av 117 skolor svarade på enkäten. De flesta skolor bedömer att eleverna får studiehandledning efter sina behov men det finns elever där bedömningen är att de inte får den studiehandledning de har behov av.

Svaren visar att cirka 1150 elever har behov av studiehandledning varav 260 elever inte får sina behov tillgodosedda. För cirka 60 av de 260 eleverna var beställningen av studiehandledningen så nygjord att behovet inte var tillgodosett vid genomlysningen, men kommer att tillgodoses snarast. Det finns elever som har behov av studiehandledning i ett språk som är så pass ovanligt att det är svårt att hitta en lärare som kan språket. Detta är en förklaring till att några av eleverna som har behov av studiehandledning på sitt modersmål inte får det. I analysen av enkätresultatet ser Göteborgs Stad att skolor med färre elever i behov av studiehandledning möter behoven bättre.

Bedömningen är att arbetet med genomlysningen medförde att flera skolor gjorde beställningar av studiehandledning till Göteborgs Stads språkcentrum. Antalet beställda timmar ökade från 864 timmar per vecka i september till 1215 timmar i oktober.

Uppföljning av studiehandledning görs regelbundet av mottagningsenheten för nyanlända elever en gång per termin, i oktober och april. Bifogat finns den uppföljningsrapport som gjordes för vårterminen 2021 samt bildspel som beskriver arbetets innehåll och årshjul.

I de uppföljningar som gjorts ser mottagningsenheten för nyanlända elever att förankringen av arbetet både på skolenhets- och förvaltningsnivå är viktig för att säkra att alla elever får studiehandledning enligt sina behov. Utbildningsområde Nordost har under höstterminen 2021 inlett ett arbete där representanter från mottagningsenheten för nyanlända elever ska finnas med i skolornas kvalitetsuppföljning. Liknande insats kommer att startas även i de övriga utbildningsområdena.

En pågående åtgärd är pilotprojektet *En förbättrad studiehandledning*. Detta kommer att utmynna bland annat i en anvisning om studiehandledning som kommer att behandla en del av de frågor som aktualiserats i intervjuerna, till exempel organisering och dokumentation av studiehandledning samt hur man kan underlätta samverkan mellan ämneslärare och studiehandledare.

Fortsatta åtgärder

Kompetensutvecklingsinsats samt utvecklat samarbetet med Språkcentrum.

Språkcentrum erbjuder alla rektorer att delta i informationsmöte på Språkcentrum vid läsårsstart. Bedömningen är att det finns behov av att utveckla organisationen för studiehandledning, både lokalt på skolenheterna och i samarbete mellan skolenheter.

Språkcentrum erbjuder stöd till skolorna hur de kan arrangera studiehandledning i grupp för att kunna nå större nytta för varje beställd timme.

Mottagningsenheten för nyanlända kommer att vara en del av den introduktionsutbildning grundskoleförvaltningen har för nyanställda biträdande rektorer. I utbildningen ingår kunskap om studiehandledning. För att ytterligare stärka skolornas kompetens inom studiehandledning ser Göteborgs Stad att det finns behov av en kompetensutvecklingsinsats till alla rektorer och biträdande rektorer. Frågor som behöver tydliggöras är:

- Vad är studiehandledning?
- Hur kan det organiseras?
- Vilken nytta har det för eleven?
- Uppföljning av hur det fungerar.

Kompetensutvecklingsinsatsen kommer att genomföras under vårterminen 2022.

Sammanfattande bedömning

Bedömningen är att Göteborgs Stad har vidtagit åtgärder för att möta de påtalade bristerna men att det fortfarande finns elever som inte får studiehandledning. Det påbörjade arbetet kommer att fortsätta för att alla elever ska få studiehandledning på modersmålet som motsvarar elevens behov.

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Bengt Randén
Förvaltningsdirektör

Stefan Gustafsson
Utbildningschef